



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci žalobce **Ing. L. K.**, zastoupeného JUDr. Martinem Mikyskou, advokátem se sídlem v Malé Skále čp. 397, PSČ 468 31, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, Křížová 25, 225 08 Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované o námitkách č. I ze dne 9.3. 2011, č.j. X a dále proti rozhodnutí žalované č. I ze dne 3.11. 2010, č.j. X, o snížení starobního důchodu, t a k t o :

- I. **Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení v Praze o námitkách č. I ze dne 9.3. 2011, č.j. X a rozhodnutí č. I ze dne 3.11. 2010, č.j. X se z r u š u j í a věc s e v r a c í žalované k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaná je p o v i n n a nahradit žalobci do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku náklady řízení ve výši 7.814,-Kč, a to k rukám JUDr. Martina Mikysky, advokáta se sídlem v Malé Skále čp. 397, PSČ 468 31.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím č. I ze dne 3.11. 2010, č.j. X žalovaná snížila žalobci od 12.12. 2010 starobní důchod podle § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zdp) s odůvodněním, že zvýšení za práci vykonávanou po vzniku nároku na starobní důchod v době od 1.1. 1994 do 31.12. 1995 a od 12.4. 1998 do 31.3. 2001 podle § 23 zák. č. 100/1988 Sb., resp. § 34 odst. 2 zdp žalobci nenáleží, neboť v této době pobíral starobní důchod.

O námitkách žalobce proti tomuto rozhodnutí rozhodla žalovaná rozhodnutím č. I ze dne 9.3. 2011, č.j. X, tak, že rozhodnutí žalované č. I ze dne 3.11. 2010, č.j. X se zčásti mění tak, že se žalobci snižuje výše starobního důchodu na částku 11.294,- Kč měsíčně a ve zbytku se toto rozhodnutí potvrzuje. V odůvodnění rozhodnutí uvedla, že žalobci byl rozhodnutím ze dne 20. 7. 2009, č.j. X zvýšen starobní důchod za dobu výdělečné činnosti po vzniku nároku na starobní důchod od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1995 a od 12. 4. 1998 do 31. 3. 2001, když podle rozhodnutí ze dne 7. 4. 2005, č.j. X nenáležela žalobci v této době výplata starobního důchodu, resp. částky vyplacené na starobním důchodu za toto období byly žalobci předepsány k úhradě jako přeplatek. Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 3. 2010, č. j. 30 Ca 53/2009-38 byla žalované uložena povinnost vrátit žalobci částky sražené z vypláceného důchodu na úhradu tohoto přeplatku. Z uvedeného tak podle žalované vyplývá, že po dobu výdělečné činnosti za období od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1995 a od 12. 4. 1998 do 31. 3. 2001 byl žalobci vyplácen starobní důchod. Zvýšení procentní výměry starobního důchodu za dobu výdělečné činnosti konané po vzniku nároku na starobní důchod proto nemůže žalobci za tato období náležet. Žalovaná nepřisvědčila závěru žalobce, že ustanovení § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o které se opírá rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, není aplikovatelné na snížení starobního důchodu žalobce, resp. na odnětí předtím přiznaného zvýšení. Neztotožnila se ani s námitkou, že rozhodnutí žalované v prvním stupni bylo vydáno v rozporu s § 48 odst. 2 správního řádu. Podle žalované z § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., vyplývá, že pro jeho aplikaci není podstatná doba ani způsob zjištění skutečnosti svědčící o příčině výplaty důchodu ve vyšší částce, než v jaké náleží. Pro jeho aplikaci tedy ani není rozhodující, jak uvádí v námitkách žalobce, že o zvýšení starobního důchodu za práci tzv. „na procenta“, rozhodla žalovaná dne 20. 7. 2009 při plné znalosti toho, že pobíral důchod v době, za kterou mu byla následně zvýšena procentní výměra starobního důchodu za dobu zaměstnání po vzniku nároku na starobní důchod. Kogentní ustanovení § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., přikazuje žalované, aby konala v okamžiku, kdy zjistí rozhodující skutečnost pro snížení důchodu. V předmětné věci k takovému zjištění došlo na základě rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 3. 2010, č. j. 30 Ca 53/2009-38, kterým byla žalované uložena povinnost vrátit žalobci částky sražené z vypláceného důchodu na úhradu tohoto přeplatku, z čehož vyplynulo, že po dobu výdělečné činnosti žalobce za období od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1995 a od 12. 4. 1998 do 31. 3. 2001 byl žalobci starobní důchod vyplácen, a proto mu zvýšení procentní výměry starobního důchodu za dobu výdělečné činnosti konané po vzniku nároku na důchod nemohlo za tohoto stavu náležet. Té části

námitek žalobce, v nichž poukazoval na neurčitost výroku rozhodnutí žalované v prvním stupni, spočívající v neuvedení částky, na kterou se snižuje výše starobního důchodu, žalovaná vyhověla, a doplnila proto výrok prvostupňového rozhodnutí o uvedení měsíční výše důchodu po jeho snížení (11.294,-Kč).

Rozhodnutí žalované o námitkách napadl žalobce žalobou, v níž uplatnil v zásadě stejné námitky, které namítal v řízení o námitkách. Předně uvedl, že ustanovení § 56 odst. 1 písm. c) zdp, o které se opírá rozhodnutí o snížení starobního důchodu, není pro snížení starobního důchodu žalobce použitelné. Poukázal na ustanovení 48 odst. 2 správního řádu, podle kterého lze přiznat totéž právo nebo uložit tutéž povinnost z téhož důvodu téže osobě pouze jednou. Uvedl, že také pro oblast správního řízení platí obecná procesní zásada překážky věci pravomocně rozhodnuté a z ní vyplývající zásada ne bis in idem („ne dvakrát o tomtéž“), a to bez ohledu na to, zda procesní předpis zákaz dvojího projednání téže věci explicitně stanoví nebo nikoli (odkázal na odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 24.3. 2010, č.j. 21 Cdo 2674/2008). Žalobce konstatoval, že žalovaná svým rozhodnutím ze dne 20.7. 2009 rozhodla o zvýšení starobního důchodu žalobce za dobu zaměstnání po vzniku nároku na starobní důchod. Již v té době žalovaná věděla a vydala o tom několik rozhodnutí, že žalobce byl zaměstnán po vzniku nároku na starobní důchod, nesplňoval podmínky pro souběh starobního důchodu a mzdy ze zaměstnání, a proto měl přeplatek na starobním důchodu vrátit. O vrácení přeplatku na starobním důchodu ve výši 456.943,-Kč (správně ve výši 436.838,-Kč) žalovaná pravomocně rozhodla, její rozhodnutí potvrdily správní soudy i Ústavní soud. Mezitím však došlo k prekluzi práva žalované k vymožení vrácení přeplatku na starobním důchodu. Žalobce uvedl, že jestliže pracoval po vzniku nároku na starobní důchod a starobní důchod mu nenáležel a měl ho vrátit, přičemž prekluzí právo na vrácení vyplacených splátek důchodu zaniklo ze zákona, nastala dle názoru žalobce situace, jako kdyby nikdy žádný starobní důchod nepobíral, protože ho měl vrátit. Žalobce dále uvedl, že jeho hlavní procesní obrana proti snížení starobního důchodu spočívá v tom, že o zvýšení starobního důchodu za práci „na procenta“ rozhodla žalovaná dne 20.7. 2009 při plné znalosti toho, že v době, za kterou mu byla zvýšena procentní výměra starobního důchodu za dobu zaměstnání po vzniku nároku na starobní důchod, starobní důchod pobíral. Podle názoru žalobce tak rozhodnutí žalované ze dne 20.7. 2009 o zvýšení starobního důchodu za dobu zaměstnání od 12.4. 1998 do 31.3. 2001 představuje překážku věci pravomocně rozhodnuté, a proto rozhodnutí žalované č. I. ze dne 3.11. 2010, č.j. X, o snížení výše starobního důchodu, které naopak stejné období pro výši starobního důchodu nezapočítává, je nezákonné pro porušení zásady ne bis in idem. Žalobce dovozuje, že rozhodnutí žalované ze dne 3.11. 2010 je ve vztahu k rozhodnutí ze dne 20.7. 2009 tzv. změnovým rozhodnutím, což v něm není vyjádřeno, takže i z tohoto důvodu je procesně vadné. Uvedl, že pokud by rozhodnutí žalované č. I ze dne 3.11. 2010 nebylo zrušeno, existovala by o jedné a téže právní otázce dvě protichůdná rozhodnutí. Navrhl zrušení napadeného rozhodnutí správních orgánů obou stupňů a přiznání nákladů řízení žalobci.

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 9. 2. 2012, č. j. 32 Ad 17/2011-40, žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů

řízení. V odůvodnění rozsudku vyjádřil názor, že podmínkou pro zvýšení starobního důchodu za další práci podle § 34 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., je nepobírání důchodu. Tuto podmínku žalobce splňoval v okamžiku, kdy mu byla rozhodnutím žalované ze dne 7. 4. 2005, č. j. X uložena povinnost vrátit za dobu výkonu výdělečné činnosti po vzniku nároku na starobní důchod přeplatek na starobním důchodu ve výši 436.838,-Kč. Zvýšení starobního důchodu podle § 34 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění by žalobci náleželo jen v případě, že by částky vyplacené mu na starobním důchodu za rozhodné období vrátil, což se však nestalo. Soud připomněl, že rozhodnutím žalované ze dne 7. 4. 2005 byla žalobci uložena povinnost vrátit přeplatek na starobním důchodu v částce 436.838,- Kč do 15 - ti dnů ode dne právní moci rozhodnutí podle § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., neboť výplata starobního důchodu v období od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1995 a od 12. 4. 1998 do 31. 5. 2002 žalobci nenáležela, jelikož pracoval v pracovním poměru uzavřeném na dobu neurčitou a nesplňoval podmínku § 37 odst. 5 zákona o důchodovém pojištění, v tehdy platném znění, upravující souběh pobírání starobního důchodu při současné výdělečné činnosti jen pro případ, že pracovní poměr byl uzavřen na dobu určitou. Žalobu podanou proti tomuto rozhodnutí žalované Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 29. 6. 2006, č. j. 32 Cad 32/2005-65, zamítl. Nejvyšší správní soud rozsudkem sp. zn. 3 Ads 96/2006 (i Ústavní soud) potvrdily správnost rozhodnutí krajského soudu a tím i správnost rozhodnutí žalované. Rozhodnutím ze dne 20. 7. 2009 žalovaná poté zvýšila žalobci od 1. 6. 2002 starobní důchod podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., dodatečně mu započítala dobu výdělečné činnosti po vzniku nároku na starobní důchod za dobu od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1995 a od 12. 4. 1998 do 31. 5. 2002.

Žalobce však povinnost vrátit žalované přeplatek ve výši 436.838,-Kč dobrovolně nesplnil a žalovaná proto přistoupila k exekuci. Učinila tak ale opožděně a soud žalobci přisvědčil v tom, že se žalovaná svou liknavostí připravila o možnost získat exekucí zpět vzniklý přeplatek na starobním důchodu. Nastala tak situace, že žalobce v rozhodném období po vzniku nároku na starobní důchod pobíral starobní důchod, ačkoliv mu nenáležel a současně měl příjem z výdělečné činnosti. Námitce žalobce, že v posuzované věci nelze použít § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., neboť by to představovalo porušení zásady ne bis in idem, krajský soud nepřisvědčil. Poukázal na znění tohoto ustanovení a konstatoval, že žalované umožňuje reagovat na nově vzniklé situace. V posuzované věci, kdy bylo nepochybné, že žalobce musí vrátit přeplatek na starobním důchodu dle rozhodnutí žalované ze dne 7. 4. 2005, vydala žalovaná dne 20. 7. 2009 rozhodnutí č. II, č. j. X, kterým žalobci za použití ustanovení § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., zvýšila od 1. 6. 2002 starobní důchod. Žalobce přeplatek na starobním důchodu dobrovolně nevrátil a žalovaná proto začala počínaje březnem 2009 provádět srážky z jeho starobního důchodu na úhradu tohoto přeplatku. Žalobce se u krajského soudu bránil proti prováděné exekuci přeplatku, byl úspěšný (viz výše cit. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 3. 2010, č. j. 30 Ca 53/2009-38). V tomto okamžiku tak bylo zřejmé, že žalobce starobní důchod za rozhodné období od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1995 a od 12. 4. 1998 do 31. 5. 2002 nemusí vracet a žalovaná ho již nemůže vymáhat zpět. Právní mocí shora uvedeného rozsudku krajského soudu tak nastala zcela nová situace, slovy zákona „zjistilo se“, na kterou

žalovaná reagovala rozhodnutím č. I ze dne 3. 11. 2010, č. j. X, kterým za použití ustanovení § 56 odst. 1 písm. c) snížila žalobci ode dne 12. 12. 2010 starobní důchod, neboť nesplňoval podmínky pro jeho zvýšení podle § 34 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb. Zvýšení procentní výměry starobního důchodu bylo spojeno s povinností žalobce vrátit vyplacený důchod za předmětnou dobu, což se nestalo. Nejedná se proto o porušení zásady ne bis in idem. Dovoláváním se této zásady nelze ospravedlnit to, aby žalobce pobíral starobní důchod nad zákonem stanovenou výši. Tato zásada nemůže být zneužita v jeho prospěch. Ze stejného důvodu krajský soud nepřisvědčil ani tvrzení žalobce, že rozhodnutí žalované je tzv. změnovým rozhodnutím o snížení starobního důchodu a tedy rozhodnutím o téže otázce. Prekluzí práva žalované na vrácení přeplatku na starobní důchod ve výši 436.838,- Kč nastala situace, že žalobci tento přeplatek (vyplacený starobní důchod) zůstal. V posuzované věci je proto třeba vycházet z toho, že žalobce v období od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1995 a od 12. 4. 1998 do 31. 5. 2002 pracoval a pobíral přitom starobní důchod a nikoli, jak uvádí žalobce, z právní fikce „jako kdyby nikdy žádný starobní důchod nepobíral, protože ho měl vrátit“. Krajský soud se tak ztotožnil se závěry žalované a uzavřel, že žalobce podmínky pro nárok na zvýšení starobního důchodu podle § 34 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., již nadále nesplňoval a žalovaná mu proto po právu rozhodnutím č. I ze dne 3. 11. 2010, č. j. X snížila starobní důchod od budoucí splátky v souladu s § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb.

Tento rozsudek krajského soudu napadl žalobce kasační stížností, v níž zopakoval žalobní námitky. Žalovaná setrvala na správnosti žalobou napadeného rozhodnutí, které krajský soud potvrdil a vyslovila názor, že žalobce nemá nárok na důchod zvýšený za dobu další práce po vzniku nároku, když v té době pobíral důchod v plné výši a částky takto vyplacené nevrátil.

Nejvyšší správní soud svým rozsudkem č.j. 4 Ads 62/2012-30 ze dne 31.5. 2012 kasační stížnosti žalobce vyhověl, rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně krajskému soudu uložil, aby v novém rozhodnutí o věci samé rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“). Nejvyšší správní soud (dále také jen „NSS“) ve svém zrušujícím rozsudku předeslal, že s posuzovanou věcí souvisí věc č.j. 4 Ads 60/2012, v níž se NSS zabýval přezkumem správnosti rozsudku krajského soudu ze dne 9. 2. 2012, č. j. 32 Ad 18/2011 - 33, kterým bylo zrušeno rozhodnutí žalované č. II ze dne 9. 3. 2011, č. j. X, jímž byly zamítnuty námitky žalobce proti rozhodnutí č. II ze dne 3. 11. 2010, č. j. X, v němž žalovaná uložila žalobci podle § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., povinnost vrátit České správě sociálního zabezpečení přeplatek na starobním důchodu za dobu od 1. 1. 2006 do 11. 12. 2010 ve výši 93.002,-Kč s tím, že výsledek řízení o tomto přeplatku je závislý na výsledku právního posouzení otázky řešené v tomto řízení, tedy ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod č.j. 4 Ads 62/2012. Krajský soud pro úplnost poznamenává, že NSS rozsudkem č.j. 4 Ads 60/2012-21 ze dne 31.5. 2012 kasační stížnost žalované České správy sociálního zabezpečení proti rozsudku zdejšího krajského soudu ze dne 9. 2. 2012, č. j. 32 Ad 18/2011 -33 zamítl.

Nejvyšší správní soud pro přehlednost uvedl rekapitulaci vývoje skutkového stavu věci, krajský soud si proto dovoluje na tuto rekapitulaci odkázat – viz strany 31-32 rozsudku NSS č.j. 4 Ads 62/2012-30. NSS konstatoval, že z provedené rekapitulace vyplývá, že v posuzované věci se primárně jedná o posouzení otázky, zda žalovaná rozhodla správně, když rozhodnutím č. I ze dne 3. 11. 2010, č. 290 715 034 snížila žalobci od 12. 12. 2010 výši starobního důchodu podle § 56 odst. 1 písm. c) zdp s odůvodněním, že zvýšení za práci vykonávanou po vzniku nároku na starobní důchod v době od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1995 a od 12. 4. 1998 do 31. 3. 2001 podle § 23 zákona č. 100/1988 Sb., resp. § 34 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., žalobci nenáleží, neboť v této době pobíral vedle mzdy též starobní důchod. Tedy, zda je správný postup a rozhodnutí žalované, která napadeným rozhodnutím, potvrzeným rozhodnutím o stěžovatelských námitkách, odňala stěžovateli zvýšení starobního důchodu dříve mu přiznané předchozím rozhodnutím ze dne 20. 7. 2009 od 1. 6. 2002 podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., vydaným za situace, kdy bylo správními soudy (i Ústavním soudem), pravomocně rozhodnuto o povinnosti žalobce vrátit žalované přeplatek na starobním důchodu ve výši 436.838,-Kč, s odůvodněním, že výplata starobního důchodu ve zmiňovaných obdobích mu nenáležela, jelikož pracoval v pracovním poměru uzavřeném na dobu neurčitou a nesplňoval podmínky pro jeho výplatu.

NSS uvedl, že na rozdíl od krajského soudu je přesvědčen, že k odnětí dříve již přiznaného zvýšení neměla žalovaná zákonný podklad a stěžovatel tudíž není ani povinen vrátit jí přeplatek na starobním důchodu za dobu od 1. 6. 2006 do 11. 12. 2010 ve výši 93 002 Kč. Uvedl, že doba, po kterou žalobce vykonával zaměstnání po vzniku nároku na starobní důchod a současně tento důchod pobíral, spadá jednak do období účinnosti zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení (v letech 1994 a 1995) a dále do doby účinnosti zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (v letech 1998 – 2002).

NSS ocitoval relevantní zákonná ustanovení (§ 23 odst. 1 a § 98 odst. 1,2 zákona č. 100/1988 Sb., § 34 odst. 2, § 37 odst. 1 a § 56 zdp) a uvedl, „že v případě § 56 zdp jde o tzv. rozhodnutí změnová, přičemž specifikum jejich vydání v oblasti důchodového pojištění (zabezpečení) spočívá v tom, že zde neplatí princip *ne bis in idem*, jehož porušení se dovolával stěžovatel, neboť orgán důchodového pojištění má možnost rozhodnout o témže znovu za situace, kdy nově nastala nebo byla odhalena skutečnost svědčící o tom, že důchod byl přiznán nebo odepřen neprávem nebo byl přiznán či vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo naopak v částce vyšší, než v jaké náleží. Z hlediska procesního nejde v případě vydání změnového rozhodnutí o porušení zásady *res iudicata*, jsou-li pro postup uvedený v § 56 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění splněny zákonné podmínky. Podle NSS bylo třeba posoudit, zda rozhodnutí žalované ze dne 20.7. 2009, jímž z výšla žalobci starobní důchod za dobu výdělečné činnosti po vzniku nároku na něj (za tzv. „práci na procenta“), k němuž přistoupila, přestože věděla, že ve skutečnosti stěžovatel v obdobích, za které došlo ke zvýšení, tento důchod pobíral, avšak následným uložením povinnosti tento přeplatek vrátit (soudně potvrzeným) měla za dodatečně

prokázané, že stěžovatel podmínku pro přiznání tohoto zvýšení splnil, bylo rozhodnutím správným a legálním či nikoliv. Nejvyšší správní soud na tuto otázku odpovídá kladně, tedy že toto rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem a odpovídalo i právnímu stavu věci v té době existujícímu. Možnost vymáhání dříve vzniklého přeplatku měla žalovaná podloženu výše již citovanými rozsudky Krajského soudu v Hradci Králové i Nejvyššího správního soudu a na případ stěžovatele mohla tudíž pohlížet po právní stránce tak, že starobní důchod, k jehož vrácení byl stěžovatel zavázán, v obou vymezených časových úsecích nepobíral. Není tedy oprávněné tvrzení stěžovatele, že žalovaná o zvýšení starobního důchodu rozhodovala nezákonně. Již vůbec neplatí, že by se jednalo o rozhodnutí s důsledky věci pravomocně rozhodnuté, které by nebylo možno v budoucnu změnit, pokud by došlo ke splnění podmínek § 56 zákona č. 155/1995 Sb. Žalovaná vycházela z toho, že pokud stěžovatel musí vrátit přeplatek na starobním důchodu za dobu, kdy nesplňoval podmínky pro jeho výplatu v důsledku souběhu s příjmem z výdělečné činnosti, je mu třeba za tutéž dobu přiznat příslušné zvýšení ve smyslu výše již citovaných ustanovení zákona č. 100/1988 Sb. a zákona č. 155/1995 Sb. Proti takovému postupu nelze z hlediska zákonných předpisů důchodového pojištění ničeho namítat, nicméně žalovaná měla následně hledět, aby přisouzený přeplatek na starobním důchodu ve výši 436.838,-Kč na stěžovateli vymohla zpět, tj. aby tak, mimo jiné, učinila též v zákonem předepsaných lhůtách. Žalovaná tak neučinila a v důsledku tohoto jejího postupu došlo k prekluzi nároku na vymožení přeplatku, což vyplývá z rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 3. 2010, č. j. 30 Ca 53/2009 – 38. Žalovaná tuto okolnost, tedy marné uplynutí lhůty k vymožení přeplatku, v jehož důsledku došlo k zastavení řízení o výkonu rozhodnutí, vyhodnotila jako skutečnost, na níž pamatuje zákon o důchodovém pojištění v ustanovení § 56 odst. 1 písm. c), tj. jako nové zjištění, mající za následek, že přiznané zvýšení starobního důchodu předchozím rozhodnutím č. II ze dne 20. 7. 2009, stěžovateli nenáleží. S tímto posouzením věci se Nejvyšší správní soud neztotožnil. Uvedl, že rozhodující je zjištěný skutkový a právní stav, který se v mezidobí od vydání rozhodnutí o přiznání zvýšení starobního důchodu do vydání rozhodnutí o jeho snížení nezměnil. Stále zde existovalo pravomocné rozhodnutí o povinnosti žalobce vrátit původní přeplatek na dávce ve výši 436.838,-Kč. Skutečnost, že se nepodařilo tento přeplatek vymoci v důsledku nedodržení subjektivní lhůty k zahájení řízení o jeho vymáhání ze strany žalované, nemůže tento právní stav změnit. Rozhodování o nároku na dávku důchodového pojištění nemůže být totiž závislé na výsledku exekučního řízení. **Proto přiznané zvýšení starobního důchodu stěžovateli rozhodnutím ze dne 20. 7. 2009 nadále náleží a žalovaná nebyla oprávněna rozhodnout o snížení dávky, tedy v podstatě o odnětí zvýšení, neboť nebylo zjištěno to, co ustanovení § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb. předpokládá, totiž že by důchod byl vyplácen ve vyšší částce, než v jaké náleží.** Proto nemohl ani vzniknout nový přeplatek na starobním důchodu, o němž žalovaná rozhodla souběžně s rozhodnutím o snížení dávky, a to rozhodnutím č. II ze dne 3. 11. 2010, č. 290 715 034, jímž uložila žalobci podle § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, povinnost vrátit přeplatek na starobním důchodu za dobu od 1. 1. 2006 do 11. 12. 2010 ve výši 93.002,-Kč. Pokud námitky proti tomuto rozhodnutí

zamítla rozhodnutím ze dne 9. 3. 2011, č. 290 715 034, a toto rozhodnutí potvrdila, je i toto její rozhodnutí nezákonné“ (viz výše cit. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové č.j. 32Ad 18/2011 ze dne 9.2. 2012 ve spojení s rozsudkem NSS č.j. 4 Ads 60/2012-21 ze dne 31.5. 2012).

Nejvyšší správní soud tak uzavřel, že Krajský soud v Hradci Králové v kasační stížnosti napadeném rozsudku věc nesprávně právně posoudil a je zde tedy dána vada uvedená v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jíž se stěžovatel dovolává (tj. nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení). Proto rozsudek krajského soudu zrušil podle § 110 odst. 1 s. ř. s. a věc mu vrátil podle § 110 odst. 3 k dalšímu řízení. Uložil krajskému soudu, aby znovu rozhodl, vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku, tedy že zejména bude vycházet z toho, že přezkoumávané rozhodnutí žalované, jakož i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, které mu předcházelo, nebylo vydáno v souladu s právními předpisy, a proto je zruší.

Krajský soud v Hradci Králové v novém řízení rozhodl bez nařízení jednání za výslovného souhlasu žalobce a presumovaného souhlasu žalované v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s.

V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Z výše uvedeného je zřejmé, že v důsledku vytčené vady ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. krajskému soudu nezbylo než v souladu s ust. § 78 odst. 1 a odst. 4 s. ř. s. napadené rozhodnutí žalované, jakož i rozhodnutí žalované v prvním stupni pro nezákonnost zrušit a věc vrátit žalované k dalšímu řízení. V něm žalovaná bude vycházet z posouzení skutkového a právního stavu zjištěného Nejvyšším správním soudem, když krajský soud jsa vázán jeho právním názorem se k jeho závěrům přiklonil a dovoluje si na ně plně odkázat. Dle § 78 odst. 5 s. ř. s. je v dalším řízení správní orgán vázán právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku.

Výrok II. o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má úspěšný účastník právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšný žalobce požadoval náhradu nákladů řízení spočívající v odměně a náhradě hotových výdajů svého advokáta, kterému pro zatupování v tomto řízení udělil plnou moc, v celkové výši 7.814,-Kč, které byly řádně specifikovány a doloženy (osvědčení o registraci plátce DPH, technický průkaz použitého osobního vozidla, vyúčtování cestovních nákladů dle vyhl. č. 377/2010 Sb.) Krajský soud přiznal odměnu advokáta za 6 úkonů právní služby po 500,-Kč podle ust. § 9 odst. 2, § 7, § 11 odst. 1 písm. a), d), g) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále též „advokátní tarif“), tj. za přípravu a převzetí zastoupení, písemné podání ve věci samé 4x (žaloba, písemné podání ze dne 19.11. 2011, kasační stížnost, replika na vyjádření žalované ke kasační stížnosti), účast na ústním jednání soudu dne 2.2. 2012, tj. 3.000,-Kč, 6 režijních paušálů po 300,-Kč

podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, tj. 1.800,-Kč, cestovné za cestu osobním vozidlem z Malé Skály do Hradce Králové, celkem 152 km po 6 Kč/1km, tj. 912,-Kč, náhradu za ztrátu času 800,-Kč (§ 14 odst. 3 advokátního tarifu), 20% DPH 1.302,-Kč, celkem tedy 7.814,-Kč. Soud zavázal žalovanou k úhradě těchto nákladů řízení do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce.

P o u č e n í :

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s.ř.s.)

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost je nepřípustná v případech vymezených v § 104 s. ř. s.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 20. prosince 2012

JUDr. Ivona Šubrtová, v. r.
Samosoudkyně